

Endringen i oljeprisen skal være stor for at den virkelig biter.

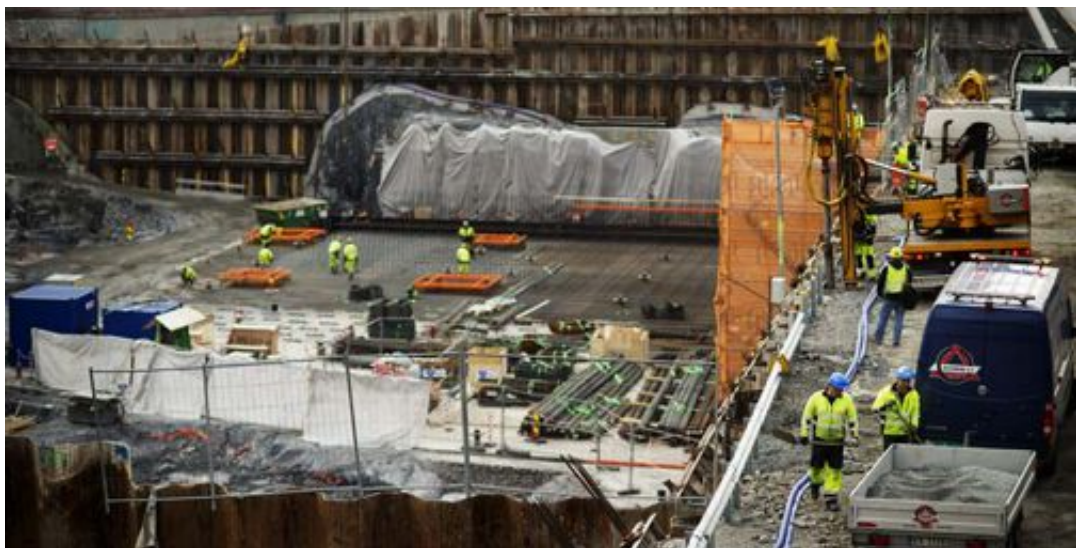

FOTO: ØYVIND HAGEN/STATOIL

sultatene på at et fall i oljeprisen på 10 prosent, i gjennomsnitt har gitt en økning i norsk registrert ledighet på 0,05 prosentpoeng. Da tar jeg utgangspunkt i at økningen i oljeprisen skyldes et gjennomsnitt av de ulike driverne for oljeprisen vektet med hvor ofte og i hvilken størrelsesorden de har forekommet historisk. Dersom noen hadde fortalt meg i juni 2014 at oljeprisen ville falle med 50–60 prosent, men at årsaken var usikker, ville jeg med modellen i hånd ha gjettest på at norsk arbeidsledighet ville øke med bortimot 0,3 prosentpoeng. Det faktiske utfallet ble da også tett på dette.

Det er altså liten tvil om at oljeprisen kan ha betydning for den norske konjunktoren. Samtidig skal endringen i oljeprisen være stor for at den virkelig biter. Det en kan kalle normale svingninger i oljeprisen på 10–20 prosent vil normalt i liten grad gi avtrykk i norsk realøkonomi. Det betyr ikke at for eksempel kronekursen eller Oslo Børs ikke kan påvirkes negativt av et oljeprisfall på 10 prosent, men det skyldes altså ikke fundamentale problemer for norsk økonomi.

→ SKATT

BEHOV FOR ARBEIDSKRAFT: Det er stor mangel på arbeidskraft i bygge- og anleggsbransjen. FOTO: EIVIND YGGESETH

Import av arbeidskraft

Det er et skrikende behov for arbeidskraft i Norge. Dersom du velger å importere utenlandsk arbeidskraft må du passe på å følge reglene.

Gjesteskribent

MARTIN WIKBORG

ADVOKAT OG PARTNER
I MAGNUS LEGAL

I HENHOLD TIL NAVS bedriftsundersøkelse for 2019 som ble lagt frem torsdag, er det stor mangel på arbeidskraft i Norge. Mangelen er nå på nesten 60.000, hvorav mer enn 10.000 innen bygge- og anleggsvirksomhet og 2.250 innen IT-sektoren.

Dette gir grunn til å anta at det vil bli importert arbeidskraft i stor skala.

Arbeids- og oppdragsgivere som vil benytte utenlandsk arbeidskraft må imidlertid passe på å overholde en rekke forpliktelser. Dette tar tid og koster penger, noe som må legges inn i kalkylene.

Dersom du gir oppdrag til utlendinger må du tenke på følgende:

1. Som følge av allmenngjøringsloven samt avtaler som viser til nasjonale tariffavtaler, skal utenlandske arbeidstakere ha lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkårene norske arbeidstakere har.

2. Det må søkes om oppholds- og arbeidstillatelse for utenlandske arbeidstakere. Dette er ikke nødvendig for EØS-borgere.

3. De utenlandske ansatte må registreres i Norge. Dette gjøres ved personlig oppmøte hos utvalgte skattekontorer hvoretter utlendingen tildeles et D-nummer og skattekort.

4. Hovedregelen er at alle som arbeider i Norge skal betale skatt hit.

Vær oppmerksom på at den nye norske 25-prosent bruttoskatten for utlendinger ikke er anvendelig om vedkommende er i Norge i mer enn 183 dager og derfor anses bosatt her. Dessuten, dersom vedkommende kvalifiserer til 25-prosent skatten, vil noen skattefrie godtgjørelser bli skattepliktige. Dette gjelder blant annet arbeidsgivers utgiftsdekning av kostnader til fri bolig og reiser til hjemmet i utlandet.

UTLENDINGENE BLIR GJERNE skremt av det norske skattenivået og vi blir ofte stilt spørsmål om det er mulig å unngå norsk skatteplikt. Vårt svar er at det er det normalt ikke.

Dersom vedkommende ansettes hos en norsk eller utenlandsk arbeidsgiver som er skattepliktig til Norge, vil han alltid bli skattskyldig til Norge for lønnen opptjent her. Dette gjelder uten unntak også ved arbeidsinnleie til slike arbeidsgivere.

Ofta dukker så spørsmålet opp om utlendingen

kan engasjeres gjennom eget enkeltpersonforetak eller aksjeselskap. Dette er i og for seg ikke ulovlig, men man kommer ikke utenom skatteplikten dersom realiteten er at vedkommende er ansatt eller må anses som innleiet av oppdragsgiver. Det avgjørende er blant annet hvilken part som har risiko og ansvar for det arbeidet som utføres, hvilken part som disponerer arbeidsplassen og stiller arbeidsverktøy til rådighet samt om vederlaget er basert på tidsforbruk.

Dersom den norske oppdragsgiveren anses som reell arbeidsgiver, vil slike arrangementer kunne utløse solidaransvar for skatter og avgifter.

Mange av oss oppfatter ikke den store forskjellen på betaling av skatt og trygdeavgift. Spørsmålet om en utenlandsk arbeidstaker skal anses trygdet i Norge løses imidlertid uavhengig av skatteplikten.

I utgangspunktet skal det være en fordel å være medlem av det norske trygdesystemet ettersom man da får rettigheter i NAV. Slikt medlemskap utløser imidlertid også plikt til å betale både medlemsavgift og arbeidsgiveravgift til Norge.

GJENNOM BESTEMMELSER i EØS-avtalen og bilaterale trygdeavtaler, vil det fremdeles være mulig å tilpasse arbeidsforholdet slik at den ansatte forblir trygdet i sitt hjemland. I så fall skal det kun betales avgifter til vedkommendes hjemlands nasjonale trygdemyndigheter. Satsene som betales av arbeidstaker og arbeidsgiver varierer betydelig fra land til land. For eksempel vil det være svært lønnsomt om dansk arbeidstaker forblir trygdet i det danske systemet, ettersom Danmark ikke ilegger vanlig arbeidsgiveravgift.

Men også her er det snubletråder. Av trygdeforordningen som gjelder i EØS, følger det at en person som er bosatt og arbeider som selvstendig næringsdrivende i sitt hjemland, og som samtidig arbeider som lønnsinntaker i Norge, skal være trygdet bare i Norge. Dette innebærer, noe overraskende, at det skal svares norsk høy medlemsavgift av næringsinntektene som vedkommende har i sitt hjemland.

Til sist må nevnes at det foreligger spesielle rapporteringsplikter ved bruk av utenlandsk oppdragstaker i Norge. Disse pliktene innebærer at du må rapportere hver kontrakt du gir til utenlandsk oppdragstaker og at den utenlandske oppdragstakeren må rapportere hvert arbeidsopphold i Norge for hver av de utenlandske arbeidstakerne.

Disse reglene er diskriminerende ettersom det ikke er tilsvarende rapporteringsplikt dersom du velger norsk oppdragstaker. Norge er derfor under sterkt press av EFTAs overvåkningsorgan for å endre reglene, noe Finansdepartementet så langt nekter å etterkomme.